

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
30 minut

Prostor
kdekoliv

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
libovolný

Věková kategorie
12, 13, 14 let

BESEDA NAD KNIHOU

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: k učení, komunikativní, sociální a personální, občanská.

Konkrétní cíl: Poznat práci kniháře, samostatně svázat časopis.

Motivace: Všechny deníky, které jsem dosud objevila, jsou ve velmi zajímavých vazbách, jsou psány na zažloutlém papíře, mají na sobě vrstvu prachu, a jsou samy o sobě moc lákavé.

Potřeby: Knihy, internet.

K tomuto metodickému listu patří pracovní list U12A, kde děti vyplní svoji první knihu, svoji nejoblíbenější knihu, autora a ilustrátora.

Provedení: Připomeneme, že dříve se měsíc BŘEZEN slavil jako měsíc knihy, dnes měsíc čtenářů.

Kniha je sešitý nebo slepený svazek listů nebo skládaný arch papíru, kartonu, pergamenu nebo jiného materiálu, popsaný, potištěný nebo prázdný s vazbou a opatřený přebalem.

Na schůzce se děti (6. třída) vystřídají a každý bude vyprávět o nějaké pěkné knížce, kterou poslední dobou četl, diskusí zjistíme, jak to funguje ve škole, jestli mají zavedené čtenářské deníky... Tuto diskusi můžeme vést např. cestou na výlet. Ze zajímavých knížek můžeme vytvořit oddílovou výstavu.

S dětmi se podíváme na internetové stránky výrobou knih, popřípadě navštívíme nějaké vydavatelství, abychom dětem ukázali zrození knihy.

Také je seznámíme s různými žánrovými styly – pohádky, životopisy, historická literatura, dobrodružné příběhy, cestopisy, vědecko-fantastická literatura, detektivky a horory, poezie, literatura faktu – formou hry – skládáme k sobě tituly a žánr. Můžeme hrát i venku v přírodě, jednotlivé části poházené po lese.

Děti ze 7. a 8. tříd se mohou pokusit samy přispívat do místního časopisu, budou se snažit zakládat v oddíle kroniku a zdárně ji vést.

Spisovatelé a ilustrátoři: vysvětlíme si s dětmi jednotlivé pojmy a ukážeme si nějaké příklady na konkrétních knihách.

Vhodná hra: trojxeso od nakladatelství Albatros, kde je uvedený ilustrátor nebo spisovatel a další dvě knížky, které vytvořili. Vyhrává ten, kdo má nejvíc trojic.

Noci s Andersenem: upozornit děti na tuto akci v celé republice, pokud to místní podmínky dovolí, zapojit se do tohoto projektu. Pokud nemáte ve svém okolí takovou akci, můžete ji začít pořádat sami.

Hry:

- Čteme dětem ukázky z knížek a ony hádají, z jaké knížky je ukázka;
- přiřazují k ukázce autora knihy;
- dnes existují také knihy na CD, můžeme pustit vždy kousek a děti hádají.

Hra na ven:

Vedoucí rozstříhají ukázky z knih (bez názvů a autorů), přeloží je a umístí v hracím území. Děti jsou rozděleny na skupiny, jednotlivě vbíhají do území, kde hlídají vedoucí a děti chytají. Děti, které lístky získají, se s nimi vrací do skryše své skupiny. Pokud je vedoucí chytí, musí mu lístek odevzdat a splnit drobný úkol, pak se vrátí do hry zpět. Když jsou papírky vysbírané, děti si je ve skupině rozbalí a snaží se uhodnout, ze které knihy a od kterého autora daná ukázka je.

Až mají všichni vyřešeno, vyvěsíme všechny ukázky na nástěnku a děti se snaží uhodnout ty ukázky, které se jim nepodařilo ukořistit.

Ukázky si buď sami vyrobíme, nebo čerpáme např. z pravidel Pionýrské stezky, kde jsou ukázky ze Starých pověstí českých a tím se i děti zdokonalí v přípravě na stezku.

Ukázky můžeme také zařadit až po úvodní hře, kdy děti budou mluvit o svých knihách, vedoucí si názvy bude poznamenávat a pak právě na některou z dalších schůzek z těchto knížek vytvoří ukázky.

Např. J. K. Rowlingová: Harry Potter a Kámen mudrců.

Měl samozřejmě pravdu. Nad jedním nástupištěm byla velká plastická číslice devět a nad sousedním velká plastická desítka, mezi nimi nebylo vůbec nic... Zastavil průvodčího, který šel kolem, o nástupišti číslo devět a tři čtvrtě se však raději vůbec nezmínil. Průvodčí o Bradavicích vůbec neslyšel, a když mu Harry nedokázal ani říct, v které části Anglie jsou, zatvářil se rozzlobeně, jako by se Harry naschvál tvářil jako hlupák.

Jindy zase můžeme dětem předčítat ukázkou z knížky s pomotanými postavami a ony musí uhodnout, co je popletené, odkud postavy pochází.

Např. Josef Lada: O chytré kmotře Lišce

Jak jsem vám už řekl, znala z lidské řeči tolik slov, že všemu rozuměla, když k ní děti něco mluvily, protože si všechna slova snadno pamatovala. A nejen to, že už mnoho rozuměla – ona také potajmu zkoušela nějaká lidská slova a protože byla chytrá a pilná, brzy se jí podařilo několik lidských slov promluvit. Byla na to velmi hrdá a těšila se, jak tím Jeníka s Růženkou překvapí. Ale dříve si to chtěla vyzkoušet na Hektorovi a Sultánovi. Dlouho však nevěděla, jak by to měla udělat, a přišla na to až tehdy, když slyšela, jak ji oba hafani závidí přízeň pánových dětí a jak jí pomlouvají.

Děti ze 7. a 8. tříd se seznamují s poezií formou hry, např. zkouší napsat nějakou báseň na daná 4, 5, 10 slov. Hru lze obměňovat – slova na jedno písmeno nebo určit téma básničky. Hry jsou vhodné na cestování do vlaku či autobusu nebo na procházce, kdy skládáme báseň, co vidíme okolo sebe apod.

Na vícedenní akci nebo na táboře se můžeme se staršími dětmi pokusit napsat povídky, opět na různá témata, a mladší píší kroniku, což je sám o sobě začátek literárního díla.

Všechna literární díla si děti mohou samy svázat, ukážeme jim několik jednoduchých dostupných vazeb, přičemž úvodní desky si mohou samy vytvořit nebo využít pouze igelitových desek.

Děti z 8. tříd už zvládnou napsat článek o své činnosti do místního tisku nebo do Mozaiky Pionýra.

Pro získání odznaku odbornosti čtenář předpokládáme zvědavost a určitou dávku píle. Dítě si osvojí základní znalosti v oblasti knihovnictví, naučí se, jak si opatřit odbornou literaturu i beletrii.

Pro I. stupeň:

1. Umí správně a výrazně předčítat. Umí rozlišit větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přímou řeč.
2. Umí vyprávět ostatním obsah alespoň jedné knihy a zná její hlavní postavy.
3. Přednese nazpaměť dvě básně (každou alespoň o třech slokách).
4. Zná pět autorů knih pro děti.
5. Vede si čtenářský deník, do kterého si pravidelně zapisuje stručně obsah přečtených knih. Alespoň dvě knihy doporučí ostatním.
6. Zhotoví papírový obal na knihu. Zachází s knihami šetrně.
7. Pravidelně navštěvuje knihovnu. Ví, jak se v ní chovat a orientovat.
8. Volitelná podmínka.

Pro II. stupeň:

1. Seznámí se s tím, jak vzniká kniha.
2. Vysvětlí význam knihtisku a zná jeho historii.
3. Seznámí se se základními typy knihoven.
4. Pravidelně navštěvuje knihovnu a dovede informovat své kamarády o výpůjčním řádu.
5. Vede si čtenářský deník, do kterého si pravidelně zapisuje stručně obsah přečtených knih.
6. Předloží seznam knih, které přečetl v posledním půlroce.
7. Volitelná podmínka.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Paměť, Poznání, Přátelství, Pomoc, Překonání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Tato aktivita je obtížnější pro děti se specifickou poruchou učení – dyslexií. Není vhodné je od této aktivity osvobodovat. Pokud je při úkolu potřebné hlasitě čtení rozsáhlejšího textu, je vhodné volit kratší rozsah, jednodušší text (bez dlouhých, neznámých slov), případně je možné číst ve dvojici s vedoucím, instruktorem, přečíst úryvek předem. Důležité je podporovat děti k jakékoli formě čtení (i vtipy či komiksy).

Moje poznámky:

Apollónovy hry 2 – pěkně popsaná práce s knihou a také různé soutěže.

www.knihovnice.cz, www.hranostaj.cz